

UCHWAŁA Nr 126 RADY MINISTRÓW

z dnia 2 lipca 1971 r.

w sprawie wstępnego stażu pracy absolwentów szkół.

Na podstawie art. 7, 18 ust. 2, art. 20 i 21 ustawy z dnia 2-lipca 1958 r. o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy (Dz. U. z 1958 r. Nr 45, poz. 226 i z 1961 r. Nr 32, poz. 160) Rada Ministrów w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Przepisy uchwały stosuje się do absolwentów zasadniczych i średnich szkół zawodowych, średnich szkół ogólnokształcących oraz szkół wyższych, zwanych dalej „absolwentami”.

2. Absolwentami są osoby, które uzyskały świadectwo (dyplom) ukończenia szkoły określonej w ust. 1.

3. Absolwentami średnich szkół zawodowych w rozumieniu niniejszej uchwały są również absolwenci policealnych studiów zawodowych.

§ 2. 1. Absolwenci podejmujący w uspołecznionych zakładach pracy pierwszą po ukończeniu szkoły pracę w zawodzie wyuczonym lub pokrewnym obowiązani są do odbycia wstępnego stażu pracy.

2. Absolwenci średnich szkół ogólnokształcących objęci są obowiązkiem odbycia wstępnego stażu pracy, jeżeli podejmują w uspołecznionych zakładach pracy pierwszą po ukończeniu szkoły pracę zawodową na stanowisku, które przewidziane jest dla pracowników posiadających średnie wykształcenie.

3. Absolwenci szkół wymienionych w § 1 ust. 1 podejmujący pracę w zawodzie (na stanowisku), do którego nie posiadają wymaganych kwalifikacji zawodowych, odbywają przygotowanie zawodowe na zasadach określonych odrębnymi przepisami.

§ 3. Celem wstępnego stażu pracy jest:

- 1) adaptacja zawodowa i społeczna absolwenta,
- 2) ogólne zapoznanie absolwenta z zakładem pracy, charakterem jego działalności oraz przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy,
- 3) szczegółowe zapoznanie absolwenta z określonym rodzajem pracy oraz wdrożenie go do pracy, którą będzie wykonywał po ukończeniu wstępnego stażu.

§ 4. 1. Zakład pracy, przyjmując absolwenta do odbycia wstępnego stażu pracy, zawiera z nim na piśmie umowę o pracę na czas nieokreślony, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

2. Umowa o pracę powinna określać w szczególności:

- 1) czas trwania i miejsce odbywania wstępnego stażu pracy,
- 2) zasadnicze prawa i obowiązki pracownika; zakład pracy może powołać się na obowiązujący układ zbiorowy pracy lub na inne przepisy szczególne określające prawa i obowiązki pracowników,
- 3) stanowisko oraz wysokość wynagrodzenia w czasie wstępnego stażu pracy, a w odniesieniu do absolwentów

szkół wyższych także przewidywane stanowisko po ukończeniu wstępnego stażu.

3. Po ukończeniu wstępnego stażu pracy zakład pracy uzupełnia zawartą z pracownikiem umowę o pracę w szczególności przez określenie przydzielonego pracownikowi stanowiska pracy i wysokości wynagrodzenia lub kategorii osobistego zaszerogowania.

§ 5. Stosunek pracy absolwentów w czasie odbywania wstępnego stażu pracy normują przepisy obowiązujące w danym zakładzie pracy.

§ 6. 1. Absolwenci odbywają wstępny staż pracy zgodnie z programem stażu. Program wstępnego stażu pracy dla poszczególnych zawodów ustala zakład pracy.

2. Czas wstępnego stażu pracy wlicza się do okresu pracy zawodowej.

§ 7. 1. Czas wstępnego stażu pracy wynosi:

- 1) 3 miesiące dla:
 - a) absolwentów zasadniczych szkół zawodowych,
 - b) absolwentów średnich szkół zawodowych o kierunkach nietechnicznych i średnich szkół ogólnokształcących,
 - c) absolwentów średnich szkół zawodowych, podejmujących pracę na stanowiskach robotniczych i przewidzianych na stanowiska robotnicze;
- 2) od 3 do 6 miesięcy dla:
 - a) absolwentów średnich szkół zawodowych o kierunkach technicznych,
 - b) absolwentów szkół wyższych;
- 3) 12 miesięcy dla absolwentów wydziałów lekarskich (bez oddziałów stomatologicznych) akademii medycznych.

2. Czas wstępnego stażu pracy dla absolwentów, o których mowa w ust. 1 pkt 2, ustala kierownik zakładu pracy w zależności od:

- 1) zakresu i wyników odbytej przez absolwenta praktyki zawodowej w tym zakładzie pracy,
- 2) zatrudnienia w tym samym lub pokrewnym zawodzie przed ukończeniem nauki w szkole,
- 3) wyników nauki w szkole,
- 4) charakteru pracy zawodowej, jaką absolwent ma wykonywać po ukończeniu wstępnego stażu pracy.

3. Kierownik zakładu pracy może w zależności od uzdolnień absolwenta oraz jego aktywności zawodowej i społecznej skrócić lub przedłużyć okres wstępnego stażu pracy w granicach ustalonych w ust. 1 pkt 2.

4. Kierownik zakładu pracy jest odpowiedzialny za właściwą organizację i przebieg wstępnego stażu pracy.

5. Zakończenie wstępnego stażu pracy następuje bez poddania absolwenta egzaminowi.

§ 8. 1. Do okresu wstępnego stażu pracy nie wlicza się przerw w odbywaniu wstępnego stażu pracy trwających dłużej niż 2 tygodnie.

2. W razie rozwiązania umowy o pracę przed zakończeniem wstępnego stażu pracy nowy zakład pracy może zaliczyć do stażu pracy w całości lub w części czas odbytego wstępnego stażu pracy w poprzednim zakładzie pracy.

§ 9. 1. Absolwenci średnich szkół zawodowych o kierunkach technicznych oraz absolwenci wyższych szkół technicznych powinni odbywać wstępny staż pracy w zakładach produkcyjnych lub usługowych.

2. Absolwenci średnich szkół zawodowych o kierunkach technicznych przewidziani na stanowiska pracowników umysłowych powinni część wstępnego stażu pracy odbyć na stanowiskach robotniczych.

3. Właściwi ministrowie w uzgodnieniu z zarządami głównymi właściwych związków zawodowych określają stanowiska, na których absolwenci szkół określonych w ust. 1 mogą odbywać wstępny staż pracy w nieprodukcyjnych zakładach pracy.

§ 10. 1. Absolwentom zasadniczych szkół zawodowych w czasie odbywania wstępnego stażu pracy na stanowiskach robotniczych w zakładach pracy, w których obowiązują taryfikatory kwalifikacyjne i dziewięciostopniowa tabela płac, przysługuje wynagrodzenie zasadnicze według II lub III kategorii zaszerogowania robotników oraz premia przyznawana na warunkach przewidzianych w obowiązujących w danym zakładzie przepisach. Wysokość premii nie może przekraczać 25% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego.

2. Absolwentom średnich szkół zawodowych w czasie odbywania wstępnego stażu pracy na stanowiskach robotniczych w zakładach pracy, w których obowiązują taryfikatory kwalifikacyjne i dziewięciostopniowa tabela płac, przysługuje wynagrodzenie zasadnicze według III lub IV kategorii zaszerogowania robotników oraz premia przyznawana na warunkach przewidzianych w obowiązujących w danym zakładzie przepisach. Wysokość premii nie może przekraczać 25% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego.

3. Absolwenci szkół wymienionych w ust. 1 i 2 mogą być zatrudniani w czasie odbywania wstępnego stażu pracy w akordzie tylko w wypadkach uzasadnionych szczególnymi warunkami pracy.

4. Właściwi ministrowie w uzgodnieniu z zarządami głównymi właściwych związków zawodowych określają dla absolwentów szkół wymienionych w ust. 1 i 2 wysokość wynagrodzenia w czasie odbywania wstępnego stażu pracy na stanowiskach robotniczych w zakładach pracy, w których nie obowiązują taryfikatory kwalifikacyjne, i w zakładach, w których stosowane są inne niż dziewięciostopniowe tabele płac. Wysokość tego wynagrodzenia powinna być odpowiednia do wysokości wynagrodzeń określonych w ust. 1 i 2.

§ 11. 1. Absolwenci szkół średnich i szkół wyższych przyjmowani na wstępny staż pracy na stanowiska pracowników umysłowych powinni być zatrudniani na stanowiskach stażystów (praktykantów) i wynagradzani według stawek przewidzianych dla tych stanowisk.

2. W okresie odbywania wstępnego stażu pracy na stanowisku stażysty (praktykanta) (ust. 1) absolwentowi może być przyznana premia za osiągnięcia w pracy, jeżeli zgodnie z obowiązującymi w zakładzie pracy przepisami pracownicy mogą być premiiowani. Wysokość premii nie może przekraczać 25% miesięcznego zasadniczego wynagrodzenia stażysty.

§ 12. 1. Właściwi ministrowie, w uzgodnieniu z Przewodniczącym Komitetu Pracy i Płac oraz z zarządami głów-

nyimi właściwych związków zawodowych, w przepisanych trybie:

- 1) wprowadzą do tabel płac i wykazu stanowisk pracy dla pracowników umysłowych stanowisko „stażysta” oraz określą wysokość wynagrodzenia zasadniczego,
- 2) dostosują do postanowień uchwały wymagania kwalifikacyjne w zakresie stażu pracy dla stanowisk, na których mają być zatrudnieni absolwenci bezpośrednio po odbyciu wstępnego stażu pracy.

2. W odniesieniu do stanowisk w prezydiach rad narodowych dostosowania wymagań kwalifikacyjnych, o których mowa w ust. 1 pkt 2, dokonuje Prezes Rady Ministrów.

§ 13. Od obowiązku odbycia wstępnego stażu pracy zwolnieni są absolwenci:

- 1) szkół przysposabiających do zawodu,
- 2) zasadniczych szkół zawodowych (przyzakładowych i do kształcących) dla pracujących,
- 3) zasadniczych szkół zawodowych dla nie pracujących, którzy odbyli praktyczną naukę zawodu w społecznych zakładach pracy,
- 4) średnich szkół zawodowych i średnich szkół ogólnokształcących dla pracujących,
- 5) studiów wyższych dla pracujących,
- 6) średnich szkół zawodowych dla nie pracujących podejmujących pracę na stanowiskach przy obsłudze klientów w obrocie towarowym,
- 7) średnich szkół zawodowych resortu górnictwa i energetyki oraz resortu przemysłu ciężkiego, podejmujących pracę na stanowiskach robotniczych w zakładach górniczych,
- 8) szkół dla nie pracujących, którzy przed rozpoczęciem wstępnego stażu pracy odbywali zasadniczą służbę wojskową w zawodzie wyuczonym lub w zawodzie pokrewnym i przedstawiają odpowiednie zaświadczenie właściwego organu wojskowego,
- 9) szkół artystycznych, księgarskich oraz kulturalno-oświatowych i bibliotekarskich,
- 10) szkół, podejmujących pracę w rzemieślniczych zakładach pracy,
- 11) którzy przed ukończeniem nauki w szkole byli zatrudnieni w tym samym lub pokrewnym zawodzie albo na takim samym lub pokrewnym stanowisku co najmniej przez okres pół roku,
- 12) średnich szkół medycznych oraz akademii medycznych z zastrzeżeniem wynikającym z § 7 ust. 1 pkt 3.

§ 14. Ministrowie Rolnictwa i Komunikacji w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Pracy i Płac oraz Ministrem Oświaty i Szkolnictwa Wyższego ustalą odmienne zasady odbywania wstępnego stażu pracy w szczególności w zakresie programów i okresu trwania wstępnego stażu pracy dla absolwentów średnich i wyższych szkół rolniczych oraz dla absolwentów, podejmujących pracę w przedsiębiorstwie „Polskie Koleje Państwowe”.

§ 15. Przepisów niniejszej uchwały nie stosuje się do absolwentów:

- 1) dla których przewidziany jest obowiązek odbycia praktyki zawodowej w szczególnych przepisach prawnych,
- 2) podejmujących pracę w zawodzie nauczycielskim,
- 3) wyższych szkół morskich.

§ 16. 1. Do absolwentów, którzy w dniu wejścia w życie uchwały odbywają wstępny staż pracy, stosuje się zasady

ustalone w uchwale, z tym że okres odbytego stażu wlicza się do okresu obowiązującego w myśl § 7.

2. Absolwenci, o których mowa w ust. 1, zachowują w okresie odbywania wstępnego stażu pracy prawo do dotychczas pobieranego wynagrodzenia.

§ 17. Przepisy uchwały dotyczące ministrów stosuje się odpowiednio do kierowników urzędów centralnych.

§ 18. Zaleca się centralnym organizacjom spółdzielczym stosowanie analogicznych zasad odbywania wstępnego stażu pracy.

§ 19. 1. § 5 ust. 1 uchwały nr 367 Rady Ministrów z dnia 21 sierpnia 1959 r. w sprawie przyznawania robotnikom tytułów kwalifikacyjnych (Monitor Polski Nr 76, poz. 402) otrzymuje brzmienie:

„1. Tytuł wykwalifikowanego robotnika przysługuje bez egzaminu pracownikom, którzy:

- 1) ukończyli zasadniczą szkołę zawodową lub równorzędną i wstępny staż pracy, jeżeli jest wymagany, albo
- 2) ukończyli technikum zawodowe lub szkołę równorzędną i odbyli — jeżeli jest wymagany — wstępny staż pracy na stanowisku robotnika, albo
- 3) odbyli naukę zawodu w zakładzie pracy zakończoną złożeniem egzaminu i uzyskali świadectwo stwierdzające ukończenie nauki kształcącej odpowiadającej programowo zawodowi, w którym odbywali naukę w zakładzie pracy.”

2. W § 7 ust. 1 uchwały nr 58 Rady Ministrów z dnia 6 maja 1970 r. w sprawie zasad zatrudniania absolwentów

szkół zawodowych i ogólnokształcących (Monitor Polski Nr 14, poz. 116) skreśla się wyrazy „odpowiednio umowy o odbycie wstępnego stażu pracy lub”.

§ 20. Tracą moc:

- 1) uchwała nr 195 Rady Ministrów z dnia 13 czerwca 1958 r. o wstępnym stażu pracy absolwentów szkół wyższych (Monitor Polski z 1958 r. Nr 47, poz. 272, z 1968 r. Nr 37, poz. 259 i z 1969 r. Nr 19, poz. 156),
- 2) uchwała nr 196 Rady Ministrów z dnia 13 czerwca 1958 r. o wstępnym stażu pracy absolwentów zasadniczych i średnich szkół zawodowych oraz średnich szkół ogólnokształcących (Monitor Polski z 1958 r. Nr 47, poz. 273 i z 1969 r. Nr 19, poz. 156),
- 3) uchwała nr 389 Rady Ministrów z dnia 6 grudnia 1963 r. w sprawie odbywania praktyki na stanowiskach pracowniczych w prezydiach rad narodowych (Monitor Polski Nr 93, poz. 432),
- 4) w zakresie unormowanym niniejszą uchwałą — uchwała nr 364 Rady Ministrów z dnia 26 września 1958 r. w sprawie zatrudniania młodocianych przez zakłady pracy w celu nauki zawodu, przyuczania do określonej pracy i odbycia wstępnego stażu pracy (Monitor Polski Nr 78, poz. 453).

§ 21. Wykonanie uchwały porucza się Prezesowi Rady Ministrów, wszystkim ministrom (kierownikom urzędów centralnych) oraz prezydiom rad narodowych.

§ 22. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 września 1971 r.

Prezes Rady Ministrów: *P. Jaroszewicz*